

Б-172

Пролетарыі ўсіх краін, аднайдзеся!

ЗА ЛЕНИНСКІЯ КАДРЫ

ОРГАН
партбюро, камі-
тэта ЛКСМБ,
прафкома, МК
і рэктарыята
Беларускага
дзяржаўнага
універсітэта

№ 13 (87)

29 верасня 1939 г.

№ 13 (87)

Прывет родным адзінакроўным братам!

ВЕКАПОМНЫ ДЗЕНЬ

17 верасня гісторыя ўпісала яшчэ адну залатую старонку мудрай і справядлівай палітыкі савецкага ўрада. Вялікі народ краіны Савецкага працігнуў руку брацкай дапамогі пакінутым на волю лесу працоўным Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

З пачуццём вялікай гордасці за квітнеючую радзіму, з пачуццём бязмежнай любові да свайго урада, да партыі Леніна—Сталіна савецкі народ гарача сустраў гэтую радасную вестку.

Годныя, кроўныя браты — беларусы і украінцы, кінутыя бяздзяльным абанкрэціўшымся польскім урадам у знічальнае польскае вайны, узяты над абарону савецкай краіны.

Над соннымі берагамі шырокага Нёмана, над беднымі хатамі забітых, гаротных сёл Заходняй Беларусі узышло ласкавае праміністае сонца свабоды і шчасця. Новы ясны дзень прышоў на жалкіх сялянскіх налеткі, дзе два дзесяці год напавалі галечка, бяспраўе, голад, звырыны нацыяналісты прыгнет. Гэтым дню больш ніколі не будзе змяркання, назаўсёды згінулі праклятыя польскія панскія згінуючыя рэчы паспалітай.

Слаўная Чырвоная Армія з поспехам выконвае даручаную ёй баявую пачасную задачу. Доблесныя чырвоныя воіны, верныя сыны свайго народа з імемем вялікага Сталіна наказваюць выключны герызм і самаадданасць у барацьбе за вызваленне братоў — беларусоў і украінцаў — ад цяжкай няволі.

Працоўныя Заходняй Беларусі 20 год з неадпачынкам чакалі прыходу Чырвонай Арміі. Яны так гарача сустракаюць нашых байцоў, асынаюць іх кветкамі, аказваюць усмерную дапамогу. Са слязамі на вачах, у якіх іскрыцца гора і радасць, яны ад усёй душы прыносяць надзею Чырвонай Арміі, свайму другу і бацьку любімаму Сталіну.

Гістарычнае рашэнне савецкага ўрада выклікала небывалы палітычны і творчы ўздым працоўных нашай краіны. Савецкі народ яшчэ маней згуртаваўся вакол большавіцкай партыі і свайго урада.

Студэнт V курса гістфака тав. Гапчароў сказаў на мітынгу: «Я ад усёго сэрца вітаю гістарычнае рашэнне савецкага ўрада. У адказ на заклік таварыша Молатава, я абязуюся вучыцца яшчэ лепш. Тры маіх браты зараз у радах Чырвонай Арміі, а калі будзе патрэба і чацверты брат, змяніўшы кнігу на вінтоўку, стане побач з імі».

Данііл Фізмата тав. Сагаловіч гаворыць: «Я бязмежна рад, што савецкі народ аказаў брацкую дапамогу працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны. Гісторыя вершыць свой справядлівы суд над польскімі панамі. Браты-беларусы атрымалі магчымасць свабодна жыць, гаварыць на сваёй роднай мове, вучыцца і культурна расці. Я гатовы дапамагчы ім у любую мінуту».

Студэнты універсітэта з большай энергіяй узяліся за вучобу. Па-сапраўднаму чэсна будзем працаваць у мірных умовах, — так заявляюць яны і ўся савецкая інтэлігенцыя. Упорна і настойліва наша моладзь авалодае военнымі спецыяльнасцямі. Маладыя партыёткі, камсамолкі II курса гістфака тт. Паўлава, Сямёнава, падлі заляў ў Мінскі аэраклуб з прасьбай залічыць іх у школу пілотаў. Божны гарыць жадааннем якнебудзь дапамагчы Чырвонай Арміі.

Уся студэнцкая моладзь, калі будзе патрэба, выступіць на дапамогу родным кроўным братам і сёстрам. Яны будуць заўсёды свабодныя і заживуць сумесна з намі адным шчаслівым сонечным жыццём.

БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ ЯШЧЭ ЛЕПШ

Прамова таварыша Молатава на радыё аб аказанні брацкай дапамогі працоўным Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны вызвала волю ўсёго многалічыннага савецкага народа.

Выконваючы распараджэнне савецкага ўрада, наша Чырвоная Армія ўзяла пад сваю абарону жыццё і маёмасць родных братоў-беларусоў і братоў-украінцаў.

Яўна пядзяздольны, бяздурны польскі ўрад абанкрэціўся, збег, пакінуўшы краіну, народ, армію на волю выпадку. «Польская дзяржава і не ўрад,—сказаў таварыш Молатаў,—перасталі існаваць».

Распад Польшы не быў выпадковым. Польскія панскія ператварылі сваю дзяржаву ў турму народаў. Яны ўсяляк прыгняталі і эксплуатавалі напыянальны «меншасці», якія састаўляюць 40 проц. усёго насельніцтва. 11 мільёнаў украінцаў і беларусоў адчувалі самы дзікі нацыянальны гнёт і шалёны разгул карных экспедыцый. Таму ў Польшы не маглі быць унутранага адзіства, таму поль-

ская армія не магла аказаць сур'ёзнага супраціўлення германскаму наступленню.

Вялікі савецкі народ у гэтых умовах не мог астацца безудзельным к лесу беларусоў і украінцаў, якія жылі ў Польшы. Ён выступіў на абарону кроўных братоў.

Як і калі Чырвоная Армія замацоўвае слаўныя перамогі, наша задача—чысна і самааддана працаваць на сваіх пастах і гэтым дапамагчы доблесным савецкім воінам. Будзем працаваць яшчэ лепш.

Зарубежныя браты-беларусы маюць патрэбнасць у нашай дапамозе на ўсіх участках іх абноўленага жыцця, у тым ліку і на культурным фронце. Палешным работам універсітэта, будзем павышаць патрабаванні да саміх сябе, каб даць працоўным Заходняй Беларусі новыя кадры кваліфікаваных работнікаў на фронце культуры.

А. П'ЯНКОУ
дэкан гістфака, кандыдат гістарычных навук.

Сонечнае жыццё

Я—савецкі студэнт, роўнапраўны сын вялікай і дружнай сям'і савецкага народа. Няма больш талібы дзяржавы, дзе моладзь жыла б так весела і шчасліва, як у краіне пераможнага сацыялізма. Перад намі адкрыты ўсе гарызонты жыцця, нам заўсёды свеціць агні рубінавых зорак Крэмя, мы сагрэты бацькоўскімі клопатамі вялікага Сталіна.

Няма граніц майё радасці за вызвален-

не ад панскай няволі нашых маладых братоў-беларусоў. Яны будуць жыць і вучыцца так, як наша пудоўная савецкая моладзь.

Без адрыву ад вучобы я скончыў школу ойнайнераў і, калі раўнама пакліча, я першы пайду на дапамогу нашай роднай Чырвонай Арміі. Ні адна мая куля не прейдзе міма ворага.

М. КАНДРАТАУ
Студэнт III курса гістфака.

ВЫ З НАМІ, БРАТЫ-БЕЛАРУСЫ!

На тэрыторыі дзяржаўна-рэвалюцыйнай Беларусі напавала жорсткае ішччата, нацыянальны гнёт, амаль што пагалоўная неписьменнасць. У горы, слязах і голадзе стагнаў наш край беларускі. Як страшную казку, успамінаем мы мінулае жыццё.

Цяпер квітнее ордынасная Беларуская рэспубліка. На іраўніцтвам большавіцкай партыі і любімага таварыша Сталіна створана шчаслівае жыццё. БССР мае самую дэмакратычную ў свеце Канстытуцыю, ліквідавана неписьменнасць. У дзесятках вышэйшых навучальных устаноў моладзь Беларусі набывае спецыяльнасці розных галін навукі.

Да гістарычнага дня, 17 верасня, ў нашу бязмежную радасць закрываецца адзін смугак: усёго ў дзесятках кілометраў на захад ад нас ляжалі вялікія прасторы, на якіх стагналі пад панскім ботам адзінакроўныя браты-беларусы. Шлякі граніцы больш не будуць аддзяляць нас ад сваіх братоў.

Працоўныя Заходняй Беларусі знайшлі сваё ішччце, сваю радасць. Сонечнае жыццё настала для іх. Яны атрымалі магчымасць свабодна развіваць сваю родную культуру, гаварыць на роднай мове, вучыцца дзяцен.

Мы, прадстаўнікі самай перадавой у свеце савецкай інтэлігенцыі, заўсёды гатовы дапамагчы родным адзінакроўным братам развіваць навуку, культуру, зрабіць квітнеючым веснавым садом радзіму зямлю.

Т. Н. ГОДНЕУ.
прафесар, доктар біялагічных навук.

АДЗІН НАРОД, АДНА ЗЯМЛЯ!

Дваццаць год пагранічныя ступы раздзялялі адзінакроўны беларускі народ.

У нас, у Савецкай Беларусі, гэты перыяд быў панюўнен бурным росквітам усіх галін гаспадаркі, культуры і навукі. Да непазнавальнасці змянілася аблічча Беларусі, раней прыгнечанай, жабрацкай акраіны Расіі. Канулі ў вечнасць голад, галечка, неписьменнасць—быўшыя сьладарожнікі беларуса.

Зараз народ беларускі жыве кіпучым, заможным і культурным жыццём. Залатая Сталінская Канстытуцыя замацавала здатыя і забаваннае іправа на работу, асвету, адначынак і забеспячэнне ў старасці.

Так, сапраўды шырокая дарога адчынена для кожнага з нас. Любоў галіне навукі, мастацтва можа прывесці сябе наш юнак, або дзяўчына.

Жалчынна ў нас—роўнапраўны тужаінік сацыялістычнага грамадства. З нашага асяроддзя не мала вышла і яшчэ больш выйдзе выдатных педагогаў, урачоў, інжынераў, вучоных, адважных лётчыкаў.

Радзіма стварыла мне, як і усёй нашай моладзі, усе ўмовы для росту. Я скончыла вышэйшую навучальную ўстанову, зараз вучуся ў аспірантурцы.

Для вас, зарубежныя браты і сёстры, гэтыя дваццаць год былі змрочнымі годамі. З жалем глядзелі мы на вашы мужы і на ваша жабрацкае існаванне. Наш народ не мог цярпець далей здзекаў над сваімі адзінакроўнымі братамі.

Наша родная Чырвоная Армія па загаду ўрада прышла вам на дапамогу. Як прыемна і радасна, што вы цяпер разам з намі, разам з усімі народамі нашай краіны будзеце ствараць радаснае жыццё. Перад вамі адкрылася сонечнае будучае. Дарогія сёстры, мы разам з вамі будзем раздзяляць ішччце і радасць.

Б. СМОЛІНА

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Саветы

МОЙ ВОПЫТ АГІТАЦЫЙНАЙ РАБОТЫ

Падыходзяць выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Уся наша неабсяжная краіна і яе слаўны народ яшчэ раз прадеманструюць сваю бязмежную любоў і адданасць пашану ўраду, бальшавіцкай партыі і правяду працоўных таварышу Сталіну.

Асабліва адказная работа ўскладзена цяпер на нашых агітатараў. Агитатар павінен жыва, проста і разам з тым правільна растлумачыць Палажэнне аб выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных, правесці гутаркі ча цікавыя выбарчыя тэмы.

Мне давялося праводзіць агітацыйную работу на выбарчых участках у сувязі з выбарамі ў Вярхоўныя Саветы СССР і БССР. Зараз я таксама працую агітатарам. Хачу падзяліцца вопытам маёй работы.

Гутаркі з хатнімі гаспадынямі я праводжу не толькі на вывучэнню Палажэння аб выбарах, гэта было б суха і не дастаткова для слухачоў. Я, напрыклад, правяду такія гутаркі, як «Беларусь у мінулым», «Наша гераічная Чырвоная Армія», «Гераічныя подвигі кітайскай арміі»

і г. д. Часта зачытваю асобныя артыкулы з газет і мастацкай літаратуры. Перад выбарам тэмы для гутаркі я нягаюся ў слухачоў, чым яны больш усяго цікавіцца. Потым прапрацоўваю аднаведную літаратуру і састаўляю канспект гутаркі.

На гутаркі я прыпяваю і астатняе насельніцтва, акрамя хатніх гаспадынь. Праслухаўшы адну цікавую гутарку, яны самі прыходзяць у другі раз.

Зараз я на ўчастку правяду дзве гутаркі аб міжнародным становішчы. На занятках прысутнічалі і тыя жанчыны, якія працуюць на вытворчасці. У далейшым я даб'юся таго, што яны будуць заўсёды наведваць заняткі гуртка.

Кі заняткам не трэба адносіцца фармальна. Калі хто-небудзь не наведвае іх, трэба самому зацікавіцца, ў чым прычына. Кожны агітатар павінен ведаць сваіх слухачоў.

На нас, агітатараў, ускладзена пачэсная задача, не толькі знайсці нашых слухачоў з усімі падзеямі і пастановамі савецкага ўрада, а таксама выхоўваць іх у камуністычным духу.

Агитатар П. КУХАРОНАК.

НАШЫ ПАЧУЦЦІ І ДУМКІ

Хутка будуць праводзіцца выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных. Лепшых сыноў і дочак савецкага народа, да кажна аднаго радзіме, мы пашлем у кіруючыя савецкія органы.

Зараз мы рэгулярна наведваем заняткі гуртка, якім кіруе агітатар тав. Шакаль, студэнт гістфака БДУ. Гутаркі ў нас праводзяць ахвотна і энтузіяна. Тав. Шакаль вельмі яскрава расказаў нам аб міжнародным становішчы.

Мы, хатнія гаспадыні, ад усяго сэрца вітаем мудрае рашэнне савецкага ўрада аб аказанні дапамогі нашым братам, якія жывуць у Заходняй Украіне і Заходняй Беларусі.

Адна з нашых гаспадынь тав. Хмыль сказала: «Мой муж зараз знаходзіцца ў радах Чырвонай Арміі і разам са слаўнымі байцамі ачышчае Заходнюю Беларусь ад афіцэрскіх і панскіх бацт. Я працую медыкастрай і цяпер дала абяцан-

не працаваць яшчэ лепш, а, калі трэба, пайду на фронт і стаму лобач з мучам».

Разам з доблеснымі воінамі савецкай краіны нашы сыны стойка і смела збараняюць жыццё зарубезных братоў-беларусоў. Мы выражаем самую гарачую мадэрніскую любоў байцам Чырвонай Арміі, якія прынеслі сваёму нашым братам і сестрам

У прыбліжаючыся выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных мы прыем самы актыўны ўдзел. Нам яшчэ і яшчэ раз хочацца прынесці вялікае дзякуй роднаму і любімаму Сталіну, нашай партыі, савецкаму ўраду за шчасце, за радасць савецкай жанчыны. Высокая чэсьць быць грамадзянкай Савецкага Саюза.

Хатнія гаспадыні па Рабінраўскай вуліцы АНІХІМОУСНАЯ, ЛЕВАШКЕВІЧ, ХМЫЛЬ, БУДАНОВА, ФРУМАН, РУТНОУСНАЯ.

ПЕРШАЯ РАДАСЦЬ

Безліччу сонцаў
Раса ападіла жыты;
З прагнасцю яблыкі
Падаюць к травам прыгрэтым.
Я ўбачыў, здаецца,
Як першыя жоўзюць лісты.
Як восень вецца
Пупінкамі баб'яга лета.
Нажўўжы малінікі...
(Над Мінскам такія-ж кусты)
Сцяжынку да лесу
Тапталі равесніцы ногі.
Мне Неман гасцінна
Свае расцілае масты.
... Я грэблюю еду,
Ты моўчкі стаіш ля дарогі...
Зірнулі ў вочы,
Назналі азін аднаго...
Твой позірк
Маю прыгадаў мне нявесту.
Я агрэстаў сок
Піў са збану твайго

(Над Мінскам такія-ж агрэсты)...
Здалося,
З табою я іх сабіраў на зары.
З табою —
Шаўкамі
Я сцяг вышываў перад Маем.
З табой —
Ад каліскі былі мы сямры,
... Ці-ж хіба граніца?
Сяброў разлучае?!
... Я грэблюю еду.
Я дружбу узвела пяю:
Хай песня даўжэй
Затрымае спаткання хвіліны.
Маленькую зорку,
Як першую радасць маю,
Здымае са шлема
Сустрэтая мною
Дзяўчына.
Ілья ЗЛЬКІНД.
Студэнт I курса Філіфана.
Верасень, 1939 г.

ПРАКТЫКА ПРАВАЛЕНА

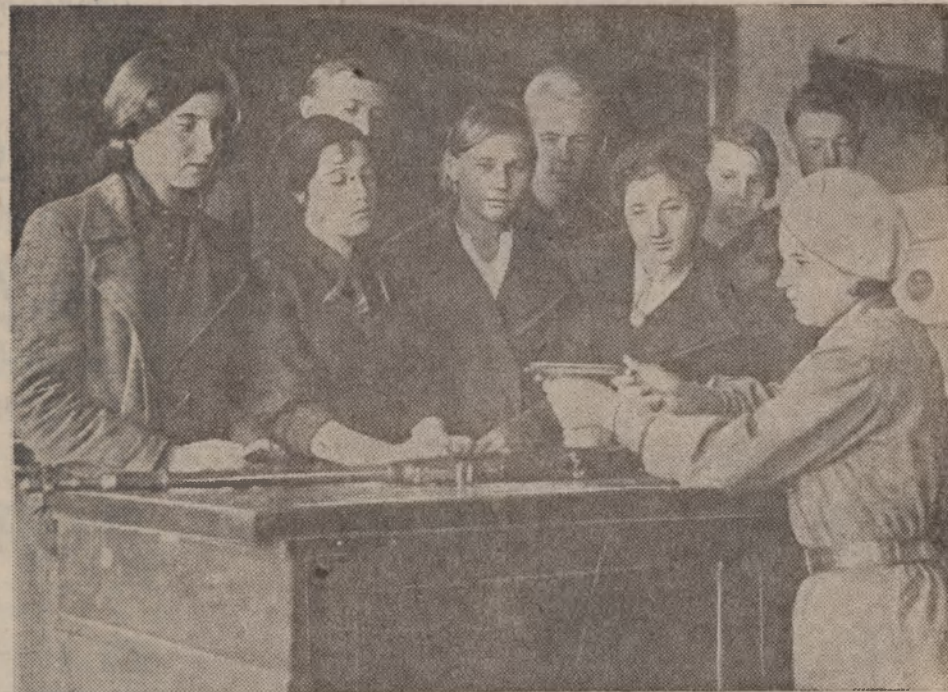
Вытворчая практыка надзвычайна важная для студэнтаў. Праз яе яны замацоўваюць тэарэтычныя веды, набываюць першыя навыкі практычнай работы. Такой практыка бывае толькі тады, калі кіраўнікі добра яе падрыхтуюць.

Іншы раз бывае так, што пасылаюць людзей на практыку невядома куды і невядома чаго. 12 студэнтаў фізмата з 1 верасня павінны былі выехаць на практыку ў Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт і ўсесаюзны эксперыментальны інстытут. Выехалі на практыку студэнты не 1 верасня, а 5. На прыбыцці на месца у гор.

Маскву студэнты па мекалкі дзён хадзілі без работы. Адказны за практыку нам дэкана фізмата тав. Габрыеляў безадказна аднёса да справы пры заключэнні дагавору з дырэкцыяй МДУ і ВЭІ. Пекатарым студэнтам не было кватэр, і яны вымушаны былі хадзіць па вуліцы.

За 17 дзён такой, з дазволу сказаць, практыкі ні адзін са студэнтаў не выканаў сваёй работы. Практыка правалена. Бескарна заграчаны дзяржаўныя сродкі. «Стомлены» клопатамі аб практыцы Габрыеляў паспешна выехаў на курорт.

Ц. МЕДНІК.

Студэнты БДУ пільна авалодваюць вяснянай справай. На здымку: заняткі стралковага гуртка.

ВЫНІКІ АБАРОННЫХ СПАБОРНІЦТВАЎ

Усесаюзныя абаронныя спаборніцтвы паміж вышэйшымі навукальнымі ўстановамі з'явіліся магутным рычагом у раз'гортванні абароннай работы на ўніверсітэце. Звыш 1300 студэнтаў былі ахоплены рознымі абароннымі гурткамі. Авадванне вяснянай спецыяльнасцю стала справай чэсці.

З 1 сакавіка па 1 верасня мы значна павялічылі рады нашых пілотаў, снайпераў, матанякістаў і т. д. У выніку алямпан работы ўніверсітэт у спаборніцтвах заняў першае месца сярод вышэйшых навукальных устаноў Беларусі.

Лепшымі энтузіястамі абароннай работы з'яўляюцца студэнт фізмата т. Федараў, які здаў нормы на 10 абаронных значкоў, студэнт хіміфака т. Фалевіч — па 8 абаронных значкоў і т. Макаранка (гістфак) — 6 абаронных значкоў.

Вядучым факультэтам у спаборніцтвах быў фізмат. Ваенны работнік т. Карніловіч на-сапраўднаму арганізаваў на факультэце вывучэнне вяснянай справы.

Сярод факультэтаў фізат заняў 1-е месца. На гістфаку былі праведзены надбайныя адносіны к правядзенню абаронных спаборніцтваў. Ваенны работнік факультэта т. Назараў бяздзейнічаў, не цікавіўся даручанай работай. І ў гэтым годзе па яго віне абаронная работа на гістфаку раз'гортваецца вельмі слаба.

За апошні час у студэнтаў яшчэ больш павялічыўся інтарэс да вывучэння вяснянай справы. У гэтым годзе ўжо працуе 10 абаронных гурткоў, хутка іх лік значна павялічыцца. Раз студэнтаў (тт. Паўлава, Самёнава і др.) паступаюць у школу пілотаў.

Значным тормадам у правядзенні абароннай работы у сучасны момант з'яўляецца адсутнасць фінансавых сродкаў, якія павяда чаму затрымавае рэктарыят ўніверсітэта. Неабходна аслабіць пецатрабнае ўпраўства нашых гаспадарнікаў і даць магчымасць шырока разгарнуць абаронную работу.

А. ГЛАДКІ

Начальнік ваеннай кафедры.

МЫ СТАЛІ ПІЛОТАМІ

Тысячы ленінскіх прадстаўнікоў савецкай моладзі, палкіх патрыотаў сваёй радзімы авалодваюць лётнай справай у аэраклубах Саюза без адрыву ад вытворчасці.

Жаданне навучыцца вадзіць самалёт, пазнаць складаную тэхніку авіяцыі, быць гатовым да абароны краіны прывяло нас у лётную школу пры Мінскім аэраклубе імя Молакава. Яшчэ месіау мы напружана вывучалі тэорыю, рыхталі сабе да асноўнага — павучыцца кіраваць самалётам.

Незабыўным стаіць у нашай памяці першы дзень налёту, калі інструктар «знаёміў» нас упершыню з наветрам. Радасці не было канца. Мы з прагнасцю сталі асваіваць тэхніку кіравання сама-

летам, на практыцы замацоўвалі атрыманыя тэарэтычныя веды.

У выніку ўсяго гэтага, праз месяц палётаў мы самастойна выконвалі задачы вышэйшага пілатажа. За выдатную вучобу мы маем падзяку ад начальніка аэраклуба. У бліжэйшыя дні скончым школу пілотаў.

Мы вельмі ўдзячны за аказанае нам давер'е і абяцанне партыі і радзіме, калі будзе патрэбна, перасесці на баявыя чырвонакрылыя машыны і будзем змагацца за свой народ, за сваю краіну да апошняга дыхання.

Студэнты гістфана—курсанты Мінскага аэраклуба СТАНКЕВІЧ, БАГДАНАУ, ДАЛМАЦЕНЯ.

ШКОДНАЯ МАРУДНАСЦЬ

У гэтым вучэбным годзе на IV і V курсах уведзены дадатковыя часы па вывучэнню замежных моў. Гэтыя часы прызначаны для чытання і перакладу замежнай літаратуры па спецыяльнасцях.

Як жа абстаіць справа ў групе фізікаў IV курса фізмата? Прайшоў ужо месяц, а літаратура ўсё яшчэ не падабрана. Выкладчыца замежнай мовы тав. Баліноўская то ссылаецца на тое, што загадчык кафедры фізікі тав. Пекрашавіч не падабраў аднаведную літаратуру, то на адсутнасць літаратуры ў бібліятэцы.

У выніку ўсяго гэтага цэлы месяц часу па нямецкай мове патрачаны дарэмна. Тав. Баліноўская мала клопаціцца аб выкананні вучэбнай праграмы. Халатна апаціцца да сваёй работы і кафедра замежных моў.

Студэнты IV курса фізмата І. ФІШАР, Д. ЛІПОУСКІ, С. ХАЗАН, ГЕРЦЫК і др.

ПА СТАРОНКАХ УНІВЕРСІТЭЦКІХ ГАЗЕТ

У Ленінградскім дзяржаўным ўніверсітэце падведзены вынікі сацыялістычнага спаборніцтва факультэтаў. Першае месца па ўніверсітэце заваяваў біяфак. 53,7 проц. усяго састава студэнтаў факультэта складалі выдатнікі і ўдзельнікі. Па загаду рэктара ЛДУ пераходны чырвоны сцяг ўніверсітэта ўручаў калектыву прафесараў, выкладчыкаў, асіпірантаў і студэнтаў біяфака.

На апошнім, сёмым, месцы — геаграф-геабавы факультэт. Выдатнікаў і ўдзельнікаў — 38,3 проц. («Ленінградскі ўніверсітэт»).

Партбюро Саратаўскага дзяржаўнага ўніверсітэта прыняла пастанову аб устаўленні дошкі гонару на старонках ўніверсітэцкай іматтыражкі.

(«Сталінец»).

У Казанскім дзяржаўным ўніверсітэце імя В. І. Леніна разгорнута дзейсная падрыхтоўка к святкаванню 135-годдзя ўніверсітэта («Ленінец»).

В. а. адк. рэдактара І. Д. КАЛІНІН.